

Патріотичне виховання студентів у бібліотеці ВНЗ

Бородіна Л.О., гол. бібліотекар,
Перевозник Т.В., зав. сектором,
 бібліотека ХНТУСГ ім. П. Василенка

Актуальність патріотичного виховання студентів на початку ХХІ ст. в цілому зумовлена значними докорінними змінами, що відбулися в 90-ті роки.

Економічна нестабільність, соціальна диференціація суспільства, девальвація духовних цінностей різко знизили виховний вплив культури, мистецтва, освіти, як найважливіших факторів патріотизму. Розповсюдились байдужість, егоїзм, індивідуалізм, цинізм, немотивована агресивність, неповажне відношення до держави та її символіки. Разом з тим відкритість кордонів призвела до проникнення різноманітної інформації, включаючи і вкрай аморальну.

Необхідність патріотичного виховання в цих умовах визначається тим, що майбутні спеціалісти житимуть і працюватимуть в Україні на благо його народу.

Але ж, не так давно поняття «патріотичне виховання» було майже непристойним, оскільки асоціювалось з таким поняттям як «ідеологічне (комуністичне) виховання». В зв'язку з цим виросло ціле покоління без активної життєвої позиції, з яким про патріотизм практично не говорилося, а значить ніякого патріотичного виховання молодь не отримала.

Історичний досвід розвитку світових цивілізацій свідчить про те, що без патріотизму як державної політики, без патріотичного виховання не могла досягнути успіху жодна країна. Недооцінка патріотизму, як найважливішої складової суспільної свідомості, призводить до послаблення соціально-економічних, духовних і культурних основ розвитку суспільства і держави.

Людина без патріотизму – це людина без історії, без духовного буття. Звідси, як нам здається, одним з головних завдань бібліотеки ВНЗ є прищеплення студентам почуття патріотизму.

Форми бібліотечної роботи, які використовуються в патріотичному вихованні студентів можуть бути найрізноманітнішими. Це і уроки мужності, тематичні виставки, екскурсії, усні журнали, тематичні вечори, зустрічі.

У бібліотеці ХНТУСГ імені Петра Василенка найпопулярнішою формою роботи є тематичні виставки. Це може бути як воєнна тематика: «Пам'ятайте, люди, 22 червня!», «За тих, хто впав в бою за крок до перемоги», «В списках значиться», «Этот день Победы», «Наш біль, Афган», так і історична – «Пам'ятати про Крути», «Дзвони Чорнобиля».

Прищепити студентам повагу і любов до національної мови – ще один аспект патріотичного виховання. Цій темі були присвячені такі тематичні виставки: «Український мовно-національний розвиток», «Мова – це доля нашого народу».

Але беремо до уваги й інші напрямки роботи. Особливо цінуються комплексні заходи. До проведення таких заходів намагаємось залучити безпосередніх учасників подій (якщо вони не надто віддалені від нас у часі), тобто зустрічі. Так на вечір пам'яті Чорнобиля був запрошений ліквідатор наслідків Чорнобильської аварії, полковник запасу Баєрбах А.С. Його розповідь була настільки емоційною, насичена такою кількістю невідомих фактів, що по закінченню заходу студенти не поспішали розходитись, а продовжували розмову з гостем.

Кожен рік 9 травня наша країна традиційно відзначає День Перемоги, тому що для більшості громадян старшого покоління це найбільше народне свято, важливість і значущість якого не підлягає сумнівам.

Патріотичне і морально-естетичне виховання молоді завжди було пріоритетним напрямом діяльності саме бібліотеки, і тільки спільними зусиллями педагогів і

бібліотекарів можна сформувати необхідні молодому поколінню знання і почуття про Велику Вітчизняну війну.

Коли закінчилась Велика Вітчизняна війна, людям здавалося, що про ці страшні часи вони будуть пам'ятати вічно. Але пройшли десятиріччя, і багато молодих людей не знають імен відомих полководців, героїв ВВВ, плутають дати початку та закінчення війни. Для нинішньої молоді ця війна минулого століття така ж далека, як і війна з Наполеоном. Тому завдання бібліотеки вишу – довести до студентів трагедію і подвиг солдат ВВВ.

До 65-річчя Перемоги бібліотека провела літературно-музичний вечір з використанням мультимедійних засобів «О людях, что ушли не долгобив, не докурив последней папиросы...».

Нам здається, що для більшості студентів багато було вперше: і фотографії воєнних років, які демонструвалися на екрані, і голос Ю.Левітана, і пісні воєнних років, що прозвучали під час демонстрації фото. А присутність на вечорі наших ветеранів підсилили емоційний фон патріотичного заходу.

Виховання духовності – це теж елемент патріотичного виховання, його моральна спрямованість. Одним із джерел виховного характеру є вислови вчених, мислителів, філософів на різні світоглядні теми і теми виховання поваги до свого народу, мови. Багато студентів, проживаючи в Україні не знають історії створення її герба, прапора тощо. Саме тому фахівці бібліотеки розробили цикл оглядів «Культурно-історичні символи України». І хоча огляди, це давня і традиційна форма, бібліотекарі намагаються її урізноманітнити, наповнити новим змістом. Для цього використовуємо сучасні ІКТ.

Цикл оглядів «Культурно-історичні символи України» - це добірка коротких цікавих відомостей про культурно-історичні (на наш погляд) символи України, який не претендує на винятковість, енциклопедичність і безапеляційність і припускає існування зовсім іншої думки.

У кожної країни, кожної доби є свої, притаманні тільки їм, причому цілковито різні символи: жартівливі, серйозні, навіть трагічні.

Цикл «Культурно-історичні символи України» включає в себе наступні огляди: ***Державні символи; Історичні символи; Народні символи; Культурні символи; Люди – символи України.***

Наразі огляди про державні та історичні символи готові повністю, а інші знаходяться на різних стадіях розробки.

Кожен огляд складається з власне текстової частини і цілком самодостатньої презентації, яку можна самостійно переглянути окремо студенту або продемонструвати групі без участі доповідача.

В презентаціях застосовано звукові ефекти та ефекти анімації, використано багато наочної інформації – малюнків, фотографій, карт, схем тощо; музичний супровід, відеоматеріали.

В огляді «Державні символи України» йдеться про історію створення і розвитку герба, прапора, гімну нашої країни. Також розповідається про національну валюту і українську мову (хоча вони не є офіційними державними символами, але мають величезне значення в житті українського народу і держави).

Огляд «Історичні символи України» включає в себе міні-огляди про історичні події і явища, без яких неможливо уявити історію нашої країни: хрещення Русі, Києво-Печерську лавру, Запорозьку Січ, Переяславську раду, Полтавську битву, конституцію Пилипа Орлика, соборність України.

Огляд «Народні символи України» надає цікаві факти про народну творчість (кобзарі, бандуристи, гопак, щедрівки, колядки), декоративно-ужиткове мистецтво (вишиванка, рушник, петриківський розпис, Опішне), народні страви (борщ, хліб, сало) тощо.

Не менш цікавими і насиченими плануються огляди «Культурні символи України» і «Люди – символи України».

Ми вважаємо, що цей цикл буде корисним і пізнавальним не тільки українським студентам. Іноземні студенти, які навчаються в нашому університеті, зможуть в цікавій і доступній формі ознайомитися з Україною, більше дізнатися про її історію, культуру, традиції, звичаї.